

Cleverland

CO₂-EMISSIERAPPORTAGE 2023

CO₂-Prestatieladder trede 5

Cleverland

Titel:	CO2-emissierapportage 2023
Auteur:	Jens Belder
Datum:	April 2024
Versie:	1.0
Vrijgegeven door:	Wim van Oijen

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1 De CO ₂ -Prestatieladder.....	3
1.2 ISO 14064-1.....	3
2. Organisatie	5
2.1 Organisatiebeschrijving.....	5
2.2 Bedrijfs grootte.....	5
2.3 Verantwoordelijkheden.....	6
2.4 Basis / referentiejaar.....	6
2.5 Rapportageperiode.....	6
2.6 CO ₂ gunningsvoordeel.....	6
2.7 Verificatie.....	7
3 Bepalen van de energiestromen	7
4. Berekeningen	9
4.1 Kwantificeren en berekenen energiestromen.....	9
4.2 Projecten met gunningsvoordeel.....	9
4.3 Wijzigingen kwantificeren en berekenen energiestromen.....	9
4.4 Onzekerheden.....	9
4.5 Herberekening basis / referentiejaar en voorgaande jaren.....	10
4.6 Uitzonderingen.....	10
4.7 GHG removals.....	10
4.8 Verbranding biomassa.....	10
4.9 Verificatie en controle.....	10
5. Bepalen CO₂ emissieinventarisatie 2021 inclusief verdeling	11
5.1 CO ₂ -uitstoot in 2022.....	11
6. Uitstoot 2023 ten opzichte van voorgaande jaren	12
6.1 Conclusie.....	13
6.2 Stand van zaken ten opzichte van doelstellingen.....	13

Cleverland

1. INLEIDING

Als eigenzinnig advies- en ingenieursbureau werken wij graag samen met onze opdrachtgevers aan een nieuwe en betere wereld. We focussen ons hierbij op het ruimtelijk domein, waarin we graag samenwerken aan een integrale, toekomstgerichte leefomgeving.

Cleverland wil graag met het initiatief van SKAO (Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen) meewerken om de gehele GWW-keten zo milieuvriendelijk mogelijk te maken. In deze keten wil Cleverland onder andere zo zuinig mogelijk omgaan met grondstoffen en energie. Enerzijds door zelf de CO₂ te reduceren, maar ook door opdrachtgevers waar mogelijk te adviseren over reducerende maatregelen.

Naast het willen bereiken CO₂-reductie speelt ook de kans op gunning van projecten een belangrijke rol. We zien immers dat ook onze opdrachtgevers zich inzetten voor een betere wereld en daarbij bewust hun samenwerkingspartners zoeken.

Om deze reden heeft Cleverland besloten om zich in te zetten voor de CO₂-Prestatieladder niveau 5. Naast de CO₂-Prestatieladder zet Cleverland zich in voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en hebben wij een interne duurzaamheidsambassadeur, die onze collega's scherp houdt op het gebied van duurzaamheid. Om het jaar wordt er ook een interne duurzaamheidsenquête uitgezet. Bovendien hebben wij adviseurs in dienst die zich specifiek bezig houden met duurzaamheid.

1.1 De CO₂-Prestatieladder

De CO₂-Prestatieladder kent 4 invalshoeken:

- A. Inzicht in eigen CO₂-uitstoot
- B. CO₂-reductie (de ambities met betrekking tot reductie van het bedrijf)
- C. Transparantie (de wijze waarop het bedrijf naar binnen én buiten communiceert)
- D. Deelname aan initiatieven om CO₂ te reduceren

Deze 4 invalshoeken zijn verdeeld in 5 verschillende niveaus, dit zijn de niveaus 1 t/m 5. Cleverland stelt deze rapportage op ten behoeve van het behalen van de CO₂-Prestatieladder niveau 5. Als onderdeel van de CO₂-Prestatieladder rapporteert Cleverland halfjaarlijks over haar CO₂-emissies, de maatregelen en de voortgang van de reductiedoelstellingen. Dit doen wij in een voortgangsrapportage.

Deze rapportage geeft inzicht over de volgende aspecten:

- CO₂-emissies over geheel 2023
- De voortgang van de CO₂-reductiedoelstellingen
- Eventuele wijzigingen in de berekeningsmethodes

1.2 ISO 14064-1

Deze rapportage is onderdeel van het energiemanagementsysteem van Cleverland welke beschreven staat in het Kwaliteitsmanagementplan en is opgesteld conform de NEN-EN-ISO 14064-1:2019.

§ 9.3.1 GHG	Beschrijving	Hoofdstuk emissie inventaris
------------------------	---------------------	---

Cleverland

A	Beschrijving organisatie	2.1
B	Verantwoordelijke perso(o)n(en)	2.3
C	Rapportageperiode	3
D	Organisatorische grenzen	2.1
E	Rapportagegrenzen	3.2
F	Emissies Scope 1	6
G	Verbranding Biomassa	5.8
H	GHG verwijdering	5.7
I	Uitsluitingen	5.6
J	Emissies Scope 2	6
K	Basisjaar en inventaris basisjaar	3
L	Veranderingen in basisjaar	5.5
M	Kwantificeringsmethode	5.1
N	Wijzigingen in Kwantificeringsmethode	5.3
O	Conversiefactoren	4.1
P	Nauwkeurigheid	6
Q	Onzekerheden	6
R	Verklaring dat rapport in overeenstemming is met de ISO 14064-1	1.2
S	Verklaring van verificatie	
T	GWP-waarden	

Cleverland

2. ORGANISATIE

2.1 Organisatiebeschrijving

In 2015 is het eigenzinnige ingenieurs- en adviesbureau Cleverland begonnen met drie stoelen en een visie in een antikraakpand. Het doel was om te bouwen aan een nieuwe en betere wereld met een focus op het ruimtelijk domein. In 2022 is een nieuw kantoor in 's-Hertogenbosch betrokken. Eerder werden al vestigingen opgezet in Roermond en in Barendrecht.

Cleverland is een Besloten Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid. Cleverland is naast de eigen werkzaamheden als ingenieurs & adviesbureau ook de faciliterende partner voor HelderZwart B.V., Bold Tenders B.V. Hierbij moet gedacht worden aan het beheer van het wagenpark, de huisvesting van deze bedrijven, ICT en andere ondersteunende diensten. Gezien de verwevenheid van de verschillende entiteiten binnen de groep waarvan Cleverland deel uitmaakt, is de boundary voor de CO₂-Prestatieladder certificering uitgebreid met HelderZwart B.V., Bold Tenders B.V. Wanneer in deze rapportage gesproken wordt over Cleverland, dan wordt hiermee alle entiteiten bedoeld die binnen de organisatorische grenzen vallen. De onderbouwing hiervan is te vinden in het document 20220503 Toelichting Organizational Boundary 1.0.

Cleverland is sinds 2017 in het bezit van een ISO 9001 en sinds 2018 van een ISO 14001 certificaat. Hiermee is geborgd dat er wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van veiligheid, gezondheid en welzijn van de organisatie en medewerkers en ten aanzien van de kwaliteit van de interne organisatie.

Niet alleen het management maar ook de medewerkers ervaren een steeds grotere verantwoordelijkheid voor het milieu en willen graag als organisatie verduurzamen. De certificering op de CO₂-Prestatieladder is dan ook een logisch vervolg op de al bestaande certificeringen en de wens om ons meer in te zetten voor een beter milieu. Ook wordt dit certificaat regelmatig gevraagd om in te schrijven bij aanbestedingen, dus ook commercieel zit er voor Cleverland een gewin in.

Middels deze CO₂-emissie analyse wil Cleverland inzicht krijgen in haar huidige CO₂-uitstoot. Echter, slechts inzicht verschaffen is niet voldoende om ook daadkrachtig te zijn op het gebied van de doelstellingen. De ambitie van Cleverland om CO₂-reductie te realiseren vloeit voort uit de aandacht die binnen de organisatie is ontstaan voor het verantwoord ondernemen ten aanzien van de maatschappij.

2.2 Bedrijfsgrootte

De CO₂-Prestatieladder maakt op basis van de CO₂-uitstoot, onderscheid tussen kleine, middelgrote en grote organisaties en tussen Diensten en Werken/Leveringen. Voor Cleverland als dienstverlener is een beoordeling gemaakt ten aanzien van de grootte van de organisatie. Volgens de CO₂-Prestatieladder wordt een dienstbedrijf geplaatst in de categorie "Klein organisatie" als de totale CO₂-uitstoot van de organisatie maximaal ($\leq$) 500 ton per jaar bedraagt. Een "Middelgrote organisatie" heeft een totale CO₂-uitstoot tussen de 500 en 2500 ton per jaar en een "Grote organisatie" heeft een totale CO₂-uitstoot die meer dan 2.500 ton per jaar bedraagt.

De totale uitstoot van de voorgaande jaren vanaf het referentiejaar bedroegen voor Cleverland ruim onder de 500 ton CO₂ per jaar. In 2019 betrof dit namelijk 128,9 ton, in 2020 69,1 ton en in 2021 83,5 ton CO₂ (zie volgende pagina).

Cleverland

	Referentiejaar 2019	2020	2021	2022
Scope 1	70	31,9	37,6	45,7
Scope 2	21	20,1	22,0	21,2
Scope 3	37,9	17,1	23,9	59,7
Totaal	128,9 ton CO ₂	69,1 ton CO ₂	83,5 ton CO ₂	126,6 ton CO ₂

Op basis hiervan is vastgesteld dat Cleverland gerekend kan worden tot de categorie “Klein bedrijf”. Op basis van deze kwalificatie wordt gebruik gemaakt van onderstaande vrijstellingen:

- De eisen 5.A.2-2, 5.A.3, 4.C, 5.C, 4.D en 5.D gelden niet.
- Kleine organisaties dienen bij eis 4.A.1 in plaats van twee, slechts één ketenanalyse te maken.

De sterke daling in CO₂-emissies in 2020 is een gevolg van de COVID-19 pandemie.

2.3 Verantwoordelijkheden

In ons Kwaliteitsmanagementplan staat beschreven waar de verantwoordelijkheden ten aanzien de CO₂-Prestatieladder systematiek liggen.

2.4 Basis / referentiejaar

In 2019 is Cleverland gestart met het systematisch en structureel in kaart brengen van de CO₂ emissies, in eerste instantie in het kader van de ISO 14001 certificering. In 2021 is hierbij de doelstelling gekomen om in 2022 het certificaat van de CO₂-Prestatieladder op niveau 5 te behalen. In deze rapportage zal er, waar mogelijk, een vergelijking gemaakt worden ten opzichte van het basis / referentiejaar 2019 om de prestaties ten opzichte van de reductiedoelstelling te bepalen.

Voor de uitgebreide beschrijving van referentiejaar 2019 kunt u de CO₂-emissierapportage 2019 raadplegen.

Cleverland is als jonge organisatie de afgelopen jaren flink gegroeid in personeel en omzet. Indien blijkt dat tussen het gerapporteerde jaar (nu of in de toekomst) en het referentiejaar verschillen in de conversiefactoren ontstaan zijn, zal het referentiejaar bijgesteld worden. Tot op heden wordt 2019 als referentiejaar gerekend.

Update

Vanaf 2024 gaan we doelstellingen bepalen aan de hand van een nieuw referentiejaar, namelijk 2023. Dit omdat dit een reëlere weergave geeft van de CO₂-uitstoot en dus ook meer betrouwbaarder doelstellingen geeft.

2.5 Rapportageperiode

Deze periodieke voortgangsrapportage beschrijft de CO₂-emissies over geheel 2023.

2.6 CO₂ gunningsvoordeel

Cleverland

Cleverland heeft nog geen projecten uitgevoerd waarop CO₂-gerelateerd gunningvoordeel verkregen is.

Bij de aanbesteding van het Ingenieursdiensten Raamcontract Provincie Utrecht heeft dit wel een rol gespeeld. We zijn hier door de selectiefase heen gekomen, mede dankzij het hebben van het certificaat. In de gunningsfase hebben we het project uiteindelijk niet gewonnen. Om die reden is het hebben een Projectdossier tot op heden nog niet van toepassing.

2.7 Verificatie

Deze emissie inventaris is nog niet extern geverifieerd door een LadderCI. Dit gebeurt ten tijde van de externe audit.

3 BEPALEN VAN DE ENERGIESTROMEN

De CO₂-emissies van energiestromen zijn op basis van het GHG-protocol verdeeld in scope 1, 2 of 3.

Scope 1 emissies of directe emissies

Scope 1 of directe emissies zijn emissies door de eigen organisatie, zoals emissies door eigen gas gebruik en emissies door het zakelijke verkeer van het eigen wagenpark (lease). Zie ook de tabel hierna.

Scope 2 emissies of indirecte emissies

Scope 2 of indirecte emissies zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit die de organisatie gebruikt, het brandstofverbruik van de zakelijke kilometers van de privé en huurauto's en het elektriciteitsverbruik van de zakelijke kilometers van de elektrische auto's (zowel privé als lease).

Scope 3 emissies of overige indirecte emissies

Scope 3 emissies of overige indirecte emissies zijn een gevolg van de activiteiten van het bedrijf (de organisatie) maar komen voort uit bronnen die geen eigendom van het bedrijf zijn noch beheerd worden door het bedrijf. Hieronder worden de emissies verstaan voortkomende uit het woon-werkverkeer en de door het bedrijf aangeboden/verkochte 'producten', oftewel in ons geval advies- en ingenieursdiensten.

Dit verbruik van verkochte 'producten,' oftewel adviesdiensten is erg lastig uit te drukken in eenheden en emissies. Daarvoor is hiervoor separaat de ketenanalyse opgesteld. Deze adviesdiensten zijn derhalve niet nader opgenomen in de actuele energiestromen van Cleverland.

De actuele energiestromen binnen de Cleverland zijn:

CO ₂ -bron	Eenheid	Brongegevens
Scope 1		
Brandstofverbruik zakelijk verkeer lease auto's (diesel)	[km]	Kilometerregistratie
Brandstofverbruik zakelijk verkeer lease auto's (benzine)	[km]	Kilometerregistratie
Gasverbruik kantoor (grijs)	[Nm ³]	Meterstanden gas

Cleverland

<i>Scope 2</i>		
Elektriciteitsverbruik kantoor (grijs)	[kWh]	Meterstanden elektra
Elektriciteitsverbruik kantoor (groen)	[kWh]	Data meetbedrijf elektra
Elektriciteitsverbruik zakelijk verkeer (lease + privé)	[km]	Kilometerregistratie
Brandstofverbruik zakelijk verkeer privéauto's (diesel)	[km]	Kilometerregistratie
Brandstofverbruik zakelijk verkeer privéauto's (benzine)	[km]	Kilometerregistratie
Brandstofverbruik zakelijk verkeer huurauto's (diesel)	[km]	Kilometerregistratie
Brandstofverbruik zakelijk verkeer huurauto's (benzine)	[km]	Kilometerregistratie
<i>Scope 3</i>		
Brandstofverbruik woon-werk verkeer privé + lease (diesel)	[km]	Kilometerregistratie
Brandstofverbruik woon-werk verkeer privé + lease (benzine)	[km]	Kilometerregistratie
Elektriciteitsverbruik woon-werk verkeer privé + lease (elektrisch)	[km]	Kilometerregistratie
Verbruik van verkochte 'producten,' oftewel adviesdiensten	Zie ketenanalyse	

4. BEREKENINGEN

4.1 Kwantificeren en berekenen energiestromen

Om de energiestromen te kwantificeren is gebruik gemaakt van een combinatie van meten en berekenen om een zo'n goed mogelijk beeld te verkrijgen.

Alle energiegegevens van de CO₂-emissies worden omgerekend naar tonnen CO₂. De berekening hiervan vindt plaats middels specifieke emissiefactoren, welke per energiebron verschillend zijn. Wij hanteren te allen tijden de meest actuele omrekenfactoren die zijn bepaald en vastgelegd op de website www.co2emissiefactoren.nl.

Onze CO₂-coördinator heeft zich aangemeld voor een e-mailupdate in het geval de emissiefactoren wijzigen. Daarnaast worden de emissiefactoren bij het opstellen van nieuwe rapportages te allen tijde gecontroleerd. Waar een emissiefactor wordt bijgesteld, stellen wij al onze documenten bij.

Alle emissies in deze rapportage zijn berekend op basis van de laatste CO₂-emissiefactoren (januari 2023).

4.2 Projecten met gunningsvoordeel

In 2023 hebben zich geen projecten met gunningsvoordeel voorgedaan.

De aanbesteding van het Ingenieursdiensten Raamcontract Provincie Utrecht heeft dit wel een rol gespeeld. We zijn hier door de selectiefase heen gekomen, mede dankzij het hebben van het certificaat. In de gunningsfase hebben we het project uiteindelijk niet gewonnen. Om die reden is het hebben een Projectdossier tot op heden nog niet van toepassing.

4.3 Wijzigingen kwantificeren en berekenen energiestromen

Er zijn geen wijzigingen in het kwantificeren en berekenen van de energiestromen doorgevoerd ten opzichte van het referentiejaar 2019.

4.4 Onzekerheden

De resultaten in deze rapportage zijn onderhevig aan een bepaalde onzekerheid. De gegevens worden zo goed als mogelijk geïnventariseerd en berekend. Afhankelijk van de methode is het omrekenen van emissiebronnen naar ton CO₂ per definitie onderhevig aan onzekerheden in het gebruik van omrekenfactoren. Deze onzekerheden worden zo goed als mogelijk onderbouwd in de volgende separate memo's:

- Toelichting actualisatie wagenpark
- Toelichting analyse personenvervoer
- Toelichting energieverbruik kantoren
- Toelichting verhuizing kantoren

Waar gewenst kunt u deze rapporten bij ons opvragen.

Deze onzekerheden zijn ten opzichte van het referentiejaar 2019 kleiner geworden. Zo hebben we het afgelopen half jaar beter inzicht gekregen in de verdeling van het wagenpark (klein, middel, groot) en is er strenger toegezien op de kilometerregistratie. Cleverland blijft werken aan de reductie van deze onzekerheden in de toekomst. In de rapportage Doelstellingen en Onderbouwingen kunt u hier meer over lezen.

Cleverland

4.5 Herberekening basis / referentiejaar en voorgaande jaren

Alle emissies zijn berekend op basis van de laatste CO₂-emissiefactoren (januari 2023).

4.6 Uitzonderingen

Er zijn geen uitzonderingen ten aanzien van de CO₂-emissie berekeningen.

4.7 GHG removals

Cleverland heeft geen CO₂ opgenomen uit de atmosfeer.

Voor de komende jaren heeft Cleverland hier wel een ambitie op. Er is zelfs een doelstelling over opgenomen. Meer kunt u hierover lezen in de rapportage Doelstellingen en Onderbouwingen.

4.8 Verbranding biomassa

Cleverland wekt zelf geen duurzame energie op. Verbranding van biomassa in scope 1 en 2 hebben in 2023 niet plaatsgevonden.

4.9 Verificatie en controle

De emissie-inventaris wordt door de CO₂-coördinator voorzien van data. De KAM-coördinator controleert of de emissie-inventaris juist van data voorzien is, eventuele nieuwe bedrijfsonderdelen zijn toegevoegd en of de gegevens zijn ingevuld bij de juiste scope. Voordat iedere halfjaarlijkse rapportage worden opgesteld vindt deze controle plaats. De emissie-inventaris is opgesteld met een beperkte mate van zekerheid. Daarnaast wordt er jaarlijks een energie audit uitgevoerd waarbij alle punten gecontroleerd/bijgestuurd worden.

Deze rapportage is nog niet geverifieerd, maar kan op verzoek van belanghebbenden worden geverifieerd door erkende instanties. De inventarisatie is opgezet conform de eisen en wensen vanuit de ISO 14064-1, het GHG Protocol, het CO₂-Prestatieladder handboek versie 3.1. Genoemde inventarisatie doet geen afbreuk aan de materialiteitseis van 5%.

Cleverland

5. BEPALEN CO₂ EMISSIEINVENTARISATIE 2021 INCLUSIEF VERDELING

5.1 CO₂-uitstoot in 2023

De totale directe en indirecte CO₂-emissies van Cleverland, over 2023 bedroegen 174,05 ton CO₂.

Onderverdeeld naar scope 1, 2 en 3 komt dit neer op:

Scope	CO ₂ emissies 2023
Scope 1	66,00
Scope 2	16,71
Scope 3	91,34
Totaal	174,05 ton CO₂

De verdeling van de emissies over de verschillende scopes wordt weergegeven in de onderstaande tabellen en grafieken.

CO ₂ bron	Eenheid	Hoeveelheid
<i>Scope 1</i>		
Brandstofverbruik zakelijk verkeer lease auto's (diesel)	Ton CO ₂	2,32
Brandstofverbruik zakelijk verkeer lease auto's (benzine)	Ton CO ₂	50,86
Gasverbruik kantoor (grijs)	Ton CO ₂	12,82
Totaal scope 1	Ton CO₂	66,00
<i>Scope 2</i>		
Elektriciteitsverbruik kantoor (grijs)	Ton CO ₂	1,02
Elektriciteitsverbruik kantoor (groen)	Ton CO ₂	0,00
Elektriciteitsverbruik zakelijk verkeer (lease + privé)	Ton CO ₂	7,44
Brandstofverbruik zakelijk verkeer privéauto's (diesel)	Ton CO ₂	1,38
Brandstofverbruik zakelijk verkeer privéauto's (benzine)	Ton CO ₂	4,25
Brandstofverbruik zakelijk verkeer huurauto's (diesel)	Ton CO ₂	2,62
Brandstofverbruik zakelijk verkeer huurauto's (benzine)	Ton CO ₂	0,0
Totaal scope 2	Ton CO₂	16,71
<i>Scope 3</i>		

Cleverland

Brandstofverbruik woon-werk verkeer privé + lease (diesel)	Ton CO ₂	1,29
Brandstofverbruik woon-werk verkeer privé + lease (benzine)	Ton CO ₂	79,30
Elektriciteitsverbruik woon-werk verkeer privé + lease (elektrisch)	Ton CO ₂	8,15
Totaal scope 3	Ton CO₂	88,74
<i>Totaal scope 1, 2, 3</i>		
Totaal 2021	Ton CO₂	174,05

Op basis hiervan kan vastgesteld worden dat Cleverland ook in 2023 nog steeds ruimschoots onder de categorie "Klein bedrijf" blijft vallen. Daarnaast is af te leiden dat de grootste CO₂ emissies bij Cleverland te herleiden is naar het brandstofverbruik van het huidige wagenpark.

6. UITSTOOT 2023 TEN OPZICHTE VAN VOORGAANDE JAREN

Om in onze sterk groeiende organisatie nu en in de komende jaren een goede vergelijking te kunnen maken ten opzichte van het referentiejaar 2019 is gekozen om totale CO₂-emissies in verhouding te zetten tot de gerealiseerde omzet.

In onderstaande tabel is de uitstoot van 2023 en de drie voorgaande jaren weergegeven. Hierbij is in de tabel onderscheid gemaakt tussen de totale uitstoot, uitstoot per scope, totale uitstoot per omzet en uitstoot per scope per omzet. Deze tabel zal na afloop van elk jaar worden aangevuld om zo de uitstoot in de loop ter tijd te waarborgen.

Onderdeel	Referentiejaar 2019	2020	% t.o.v 2019	2021	% t.o.v 2019	2022	% t.o.v 2019	2023	% t.o.v 2019
Scope 1 emissie [ton CO ₂]	70,03	31,86	N.v.t.	37,56	N.v.t.	45,70	N.v.t.	66,00	N.v.t.
Scope 2 emissie [ton CO ₂]	20,98	20,13	N.v.t.	22,03	N.v.t.	21,18	N.v.t.	16,71	N.v.t.
Scope 3 emissie [ton CO ₂]	37,92	17,16	N.v.t.	23,94	N.v.t.	59,74	N.v.t.	88,74	N.v.t.
Totaal uitstoot [ton CO₂]	128,93	69,15	N.v.t.	83,52	N.v.t.	126,62	N.v.t.	174,05	N.v.t.
Scope 1 [ton CO ₂ uitstoot /€ 1000]	0,01706	0,00716	-58%	0,00520	-70%	0,00551	-68%	0,00781	-54%
Scope 2 [ton CO ₂ uitstoot /€ 1000]	0,00511	0,00453	-11%	0,00305	-40%	0,00255	-50%	0,00198	-61%
Scope 3 [ton CO ₂ uitstoot /€ 1000]	0,00924	0,00386	-58%	0,00331	-64%	0,00720	-22%	0,01081	-17%

Cleverland

Totaal uitstoot [ton CO ₂ uitstoot /€ 1000]	0,03140	0,01555	-50%	0,01156	-63%	0,01526	-51%	0,02060	-34%
--	---------	---------	------	---------	------	---------	------	---------	------

6.1 Conclusie

In de tabel is te zien dat ondanks de personele groei de totale uitstoot per omzet gedaald is, namelijk 34 procent in 2023 ten opzichte van het referentiejaar 2019. Als Cleverland vinden wij dit een prima resultaat. De afgelopen jaren zijn we vanuit de intrinsieke motivatie reeds bezig geweest met het verduurzamen van onze bedrijfsvoering. Wij vinden het mooi dit terug te zien in de resultaten.

Vanaf 2022 hebben wij concrete doelstellingen en maatregelen opgesteld (zie de rapportage Doelstellingen en Onderbouwingen). Wij verwachten dan ook onze CO₂-emissies de komende jaren verder terug te dringen.

6.2 Stand van zaken ten opzichte van doelstellingen

Hieronder volgt een opsomming met de doelstellingen en de uiteindelijk behaalde resultaten.

Doelstelling	Resultaat 2023
Doelstelling 01: De CO ₂ -uitstoot in scope 1 bedraagt in 2026 minimaal 65% minder dan in het referentiejaar 2019.	-54%
Doelstelling 02: De CO ₂ -uitstoot in scope 2 bedraagt in 2026 maximaal 150% meer dan in het referentiejaar 2019.	-61%
Doelstelling 03: De CO ₂ -uitstoot door woon-werk verkeer in scope 3 bedraagt in 2026 minimaal 50% minder dan in het referentiejaar 2019.	-17%
Doelstelling 04: Bij 75% van onze opdrachten in het werkveld IPM is CO ₂ -reductie een vast onderdeel van onze aanbidding/offerte.	Nog geen percentage bekend. Druk bezig alle IPM-rollen mee te nemen in CO ₂ -reductie als adviesdienst.
Doelstelling 05: De kantoorpanden van Cleverland gebruiken in 2030 100% groene stroom.	Nog geen percentage bekend. Wel gebruikt het nieuwe pand in Den Bosch groene stroom, waardoor een groot deel van het totale stroomverbruik nu groen is.
Doelstelling 06: Cleverland compenseert vanaf 2023 minimaal 100% van haar CO ₂ -uitstoot.	Door interne wijzigingen in managementsystemen heeft dit even op hold gestaan. In 2024 gaan we dit verder vormgeven.

Cleverland is tevreden met de voortgang op de doelstellingen. Het komende jaar hopen wij weer grote slagen te maken om een stap richting voltooiing van de doelstellingen te realiseren.